

Полінчук К.*

НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ БАНКІВ ЄВРОПИ ЯК МЕТОД ЇХ ПОРЯТУНКУ: ДОСВІД США ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Минулого тижня 6 європейських держав були змушені провести повну чи часткову націоналізацію найкрупніших банків з метою зберегти банківську інфраструктуру та заспокоїти населення. Це стосується Великобританії, Ісландії, Бельгії, Нідерландів, Німеччини, Франції.

На урядовий баланс Великобританії було зараховано баланс банку B&B (Bradford & Bingley). Проблеми почались після того, як за декілька днів було виведено вкладниками декілька десятків мільйонів фунтів. Однак за словами міністра фінансів ця ситуація тимчасова і пізніше банк було проданий.

Уряди Бельгії, Нідерландів, Люксембурга виділили 11,2 мільярда євро банківсько-страховій групі Fortis. Бельгія внесла 4,7 млрд., Нідерланди 4 млрд., Люксембург 2,5 млрд.

В обмін уряди отримали по 49% акцій підрозділів Fortis у своїх країнах. Що складає 37% акцій усієї групи. Падіння акцій Fortis відбулось 10 жовтня, коли ціна на них зменшилась на 20% (на 71% з початку року). Капіталізація зменшилась майже втричі та складає \$17,8 млрд.

Уряд Франції, Люксембургу та Бельгії за 6,4 млрд. євро провів часткову націоналізацію банку Dexia, який є кредитором регіональних урядів у всьому світі.

Проблеми пов'язані з втратами на ринку США, у нью-йоркському підрозділі Financial Security Assurance. Втрати цього підрозділу оцінюються в \$17,3 млрд. Банк Dexia за останні півроку закачав у Financial Security Assurance в три етапи \$500 млн., \$5 млрд., \$300 млн.

Уряд Німеччини виступив гарантом кредитної лінії HRE (Hypo Real Estate Group – один з найбільших світових кредиторів комерційної нерухомості). При цьому варто зазначити, що згідно заяви уряду, не існує проектів щодо націоналізації HRE. А також HRE є однією з небагатьох груп, які продовжують займатися іпотечним кредитуванням у США.

Уряд Ісландії за 600 млн. євро придбав 75% акцій третього в країні банку Glitnir Bank. Але це також є лише тимчасовим і пов'язано з проблемою проведення додаткових емісій з метою вирішення питання нестачі капіталу.

Ірландія заявила, що готова виступити гарантом по банківським депозитам ЄС, але ця пропозиція зараз під антимонопольним розслідуванням. Оскільки порушує конкурентну боротьбу.

Отже, країни ЄС поки не можуть досягнути консенсусу щодо методів подолання кризи та кожен вирішує це питання самостійно.

США у вересні 2008 році провело часткову націоналізацію або надало допомогу 4 фінансово-страховим установам: FannieMae, FreddieMac, Merrill Lynch, AIG, а з 18 вересня уряд почав надавати підтримку банкам США.

* студент 3 курсу відділення «міжнародні економічні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: ас. Чугаєв О.А.

В Україні проблеми поки що існують лише з Промінвестбанком, але це пов'язано не стільки зі світовою економічною кризою, а з нестабільною ситуацією в Україні та спробою рейдерського захвату одного з найкрупніших банків України.

На зустрічі з представниками банків України голова НБУ Володимир Стельмах заявив про готовність надання допомоги банкам в екстрених випадках, як з Промінвестбанком (5 млрд. грн. рефінансування). Але додав, що вся допомога буде мати на меті не допомогу окремим банкам, а підтримку всієї системи

Зараз націоналізація повна або часткова банків не є нонсенсом. Європа включилась у цей процес услід за Європою. Наразі це є дише єдиний варіант порятунку банків від банкрутства або поглинання конкурентами. В Україні поки така можливість відкидається, але надання гарантій допомоги державою в разі необхідності – перший крок до цього.